

وحیدعظیم‌نیا

دبیر گروه اقتصاد

اولیه ناترازی انرژی در بخش گاز ایران کاهش و توقف تولید صنعتی است. فعالیت‌های صنعتی به شدت متکی به تأمین انرژی پایدار و کافی، به‌ویژه گاز طبیعی است که برای اهداف مختلفی از جمله سوخت برای تولید برق و خوراک صنایع پتروشیمی استفاده می‌شود. در صفحه پیش‌رو به بررسی اقدامات دولت برای بهینه کر کن مصرف و افزایش عرضه گاز از طرق مختلف پرداخته‌ایم که تأثیر مثبتی در کاهش ناترازی گاز و افزایش گازرسانی به صنایع داشته است.

کاهش ناترازی گازی بخش صنعتی با شکستن انحصار توسعه میادین

ایران با اجازه‌دادن به شرکت‌های غیر دولتی و خارجی برای مشارکت در استخراج نفت و گاز می‌تواند ظرفیت تولید خود را افزایش داده و شکاف انرژی را پر کند. این امر تأمین انرژی پایدار و قابل اعتماد، کاهش وابستگی به واردات و به حداقل رساندن آسیب‌پذیری مرتبط با کمبود انرژی را تضمین می‌کند. بخش انرژی متعادل و با محل معضل ناترازی از این طریق موجب رشد صنعتی خواهد شد و توسعه اقتصادی را پیش می‌برد و کیفیت کلی زندگی شهروندان را بهبود می‌بخشد.

توسعه و استخراج منابع نفت و گاز نقش مهمی در اقتصاد یک کشور دارد. از لحاظ تاریخی بسیاری از کشورهای برای انحصار اکتشاف و تولید این منابع به شرکت‌های دولتی متکی بوده‌اند. در ایران نیز به همین ترتیب بوده است و شرکت ملی نفت ایران محور اصلی توسعه میادین نفت و گاز کشور است و در این زمینه انحصار داشت، اما حالا در برنامه هفتم توسعه اجازه به شرکت‌های غیردولتی خارجی برای مشارکت در استخراج بهینه از ذخایر نفت و گاز یک کشور داده شده است که تحولی بزرگ در صنعت برداشت کشور ایجاد خواهد کرد و فرصت‌هایی نظیر افزایش رقابت‌پذیری، سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، رشد اقتصادی، تعادل انرژی، سرمایه‌گذاری خارجی و پیشرفت‌های تکنولوژیکی به همراه خواهد داشت.

همچنین مشارکت شرکت‌های غیردولتی و خارجی در بخش نفت و گاز می‌تواند به رشد اقتصادی یک کشور کمک شایانی کند. افزایش تولید و صادرات منابع نفت و گاز موجب درآمدزایی، افزایش درآمدهای صادراتی و ایجاد فرصت‌های شغلی می‌شود. علاوه بر این، توسعه بازارهای موجود در داخل کشور می‌تواند صنایع پایین‌دست مانند پتروشیمی و تولید را به حرکت درآورد و در نتیجه باعث افزایش ارزش افزوده و تنوع اقتصادی شود. این به نوبه خود منجر به اقتصاد مقاوم‌تر و پایدارتر می‌شود.

بسیاری از کشورها با ناترازی انرژی مواجه هستند که در آن تقاضا برای انرژی بیشتر از عرضه داخلی است. ایران با اجازه دادن به شرکت‌های غیر دولتی و خارجی برای مشارکت در استخراج نفت و گاز، می‌تواند ظرفیت تولید خود را افزایش داده و شکاف انرژی را پر کند. این امر تأمین انرژی پایدار و قابل اعتماد، کاهش وابستگی به واردات و به حداقل رساندن آسیب‌پذیری مرتبط با کمبود انرژی را تضمین می‌کند. بخش انرژی متعادل و با حل معضل ناترازی از این طریق موجب رشد صنعتی خواهد شد و توسعه اقتصادی را پیش می‌برد و کیفیت کلی زندگی شهروندان را بهبود می‌بخشد.

با تسهیل صدور مجوز برای بخش خصوصی و شرکت‌های خارجی برای توسعه میادین نفت و گاز، دولت می‌تواند مشکل عدم تعادل انرژی را به طور مؤثر برطرف کند. مشارکت بخش خصوصی سرمایه‌گذاری خارجی را جذب و پیشرفت‌های فناوری را تقویت می‌کند و رشد اقتصادی را تحریک می‌کند. با این حال تکمیل مشارکت بخش خصوصی با ابتکارها و هدف بهینه‌سازی مصرف انرژی از طریق اقدامات بهره‌وری انرژی بسیار مهم است. با اتخاذ یک رویکرد جامع، کشورهای می‌توانند به بخش انرژی پایدار و متعادلی دست یابند که از اهداف توسعه بلندمدت آنها حمایت می‌کند. مسئله تسهیل در صدور پروانه جهت واگذاری میادین نفت و گاز کشور به بخش خصوصی می‌تواند قفل توسعه میادین نفت و گاز مشترک بلااستفاده کشور را باز کند و به سمت افزایش عرضه گاز در جهت حل معضل ناترازی گازی حرکت کنیم. ولی نباید به سیاست‌گذاری در بخش بهینه‌سازی نیز بی‌توجه باشیم که اقدامات قیمتی و غیر قیمتی دولت در این زمینه نیز تاکنون مثبت بوده است، ولی باید روی تأمین مالی طرح تعویض بخاری‌های فرسوده نیز به طور جدی ورود داشته باشد.

دولت در حال مدیریت ناترازی گازی با اقدامات قیمتی و غیرقیمتی در سمت مصرف‌کننده و همچنین افزایش عرضه گاز بوده و یکی از اقدامات راهبردی صورت گرفته واردات و سوآپ گاز از ترکمنستان برای پایداری خط شمال کشور است. گام مهم دیگر دولت برای مدیریت ناترازی گاز، استخراج از میادین موجود و توسعه ظرفیت استخراج گاز از فازها و میادین جدید بوده است. از ابتدای دولت سیزدهم تاکنون بیش از ۵۰ میلیون مترمکعب ظرفیت تولید گاز در روز افزایش یافته و همچنین در برنامه هفتم توسعه،افزایش ۳۵۰ میلیون مترمکعبی تولید در روز در نظر گرفته شده است.

دولت بر افزایش ظرفیت ذخیر‌سازی گاز در مناطق شمال شرق و مرکز کشور تمرکز کرده است. این نه تنها به اطمینان از در دسترس بودن گاز در صورت نیاز کمک می‌کند، بلکه از توقف تولید نیز جلوگیری می‌کند. همچنین مشوق‌هایی را برای سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها و مخازن ذخیره گاز به صنایع ارائه کرده، اما متأسفانه استقبال صنایع رضایت‌بخش نبوده است. برای صنایع بسیار مهم است که فعالانه در ایجاد مخازن ذخیر‌سازی سرمایه‌گذاری کنند تا از توقف‌های احتمالی تولید جلوگیری کنند. در بخش مصرف، دولت با استفاده از سیستم تعرفه‌ای پلکانی، موضوع پر مصرف مشتریان خاص را حل کرده است. این سیستم مشتریان پر مصرف را تشویق می‌کند که مصرف گاز خود را کاهش دهند. همچنین دولت برای کاهش مصرف بیشتر طرح‌های نوسازی موتورخانه‌ها و جایگزینی بخاری‌های فرسوده را مورد بحث قرار داده است. عرضه ناکافی گاز می‌تواند منجر به اختلال در فرآیندهای تولید شود. باعث کند شدن کارخانه‌های تولیدی یا حتی توقف فعالیت‌های خود شود که این امر نه تنها بر بهره‌وری و سودآوری صنایع تأثیر می‌گذارد، بلکه بر معیشت کارگران شاغل در این بخش‌ها نیز تأثیر می‌گذارد. کاهش و توقف تولید صنعتی می‌تواند تأثیری ایشاری بر کل اقتصاد داشته باشد و منجر به کاهش رشد اقتصادی شود.

ناترازی گاز مانع رشد اقتصادی

ناترازی انرژی در بخش گاز، رشد اقتصادی ایران را با چالش جدی مواجه می‌کند. به عنوان محرک اصلی توسعه اقتصادی، در دسترس بودن و ثبات انرژی برای حفظ رشد در بخش‌های مختلف حیاتی است. هنگامی که تولید صنعتی به دلیل کمبود گاز با مشکل مواجه می‌شود، تولید کلی اقتصادی کشور تحت تأثیر قرار می‌گیرد. کاهش تولید صنعتی منجر به کاهش رشد تولید ناخالص داخلی، کاهش درآمدهای مالیاتی و کاهش فرصت‌های شغلی می‌شود. علاوه بر این، اتکاب به منابع انرژی جایگزین، مانند سوخت مایع برای جبران کمبود گاز، بار مالی بیشتری را بر دولت تحمیل می‌کند. این هزینه‌های مالی نامعنی را که می‌توانست به پروژه‌های توسعه‌ای دیگر اختصاص داده شود، منحرف می‌کند و مانع پیشرفت کلی اقتصادی می‌شود.

تحمیل هزینه‌های مالی بر دولت

ناترازی انرژی در بخش گاز ایران هزینه‌های مالی قابل توجهی را به دولت تحمیل می‌کند. برای رفع کمبود گاز و حفظ عرضه انرژی به مناطق مختلف کشور دولت اغلب به تهیه سوخت مایع به عنوان جایگزین متوسل می‌شود. سوخت مایع معمولاً گران‌تر از گاز طبیعی است و در نتیجه باعث افزایش بار مالی بر بودجه دولت می‌شود. مخارج دولت برای تأمین سوخت مایع به عنوان جایگزین گاز می‌تواند قابل توجه باشد و به مانیه عمومی آسیب برساند که این هزینه‌ها نه تنها بر توانایی دولت برای سرمایه‌گذاری در سایر بخش‌ها تأثیر می‌گذارد، بلکه به کسری‌های مالی نیز کمک می‌کند که به‌طور بالقوه منجر به فشارهای تورمی و بی‌ثباتی اقتصادی می‌شود.

کاهش درآمدرزی

یکی دیگر از مشکلات عمده ناشی از ناترازی انرژی در بخش گاز ایران کاهش درآمدهای انرژی است. ایران صادرکننده مهم سوخت و محصولات صنعتی حاصل از گاز طبیعی است، اما زمانی که کمبود گاز رخ می‌دهد، ظرفیت تولید این کالاها تحت تأثیر قرار می‌گیرد و منجر به کاهش صادرات می‌شود. در نتیجه درآمدهای انرژی کشور کاهش می‌یابد و بر توانایی آن در ایجاد درآمد از تجارت بین‌المللی تأثیر می‌گذارد. کاهش صادرات نه تنها ذخایر انرژی را محدود می‌کند، بلکه بر تراز تجاری نیز تأثیر می‌گذارد و به‌طور بالقوه منجر به کسری بیشتر حساب جاری و آسیب‌پذیری اقتصادی می‌شود. ناترازی انرژی در بخش گاز ایران، اقتصاد و توسعه صنعتی کشور را با چالش‌های مهمی مواجه می‌کند. کاهش و توقف تولیدات صنعتی، ممنعت از رشد اقتصادی، تحمیل

اقتصادسیپی

سرویس اقتصادی ۰۶۰۸۵۳۳۰

حسن حسینی اصنا

«جوان» اقدامات راهبردی دولت برای مدیریت ناترازی گاز را واکاوی می‌کند

دولت ترمز ناترازی گاز را کشید

نادیا محرابی

کارشناس حوزه انرژی

یکی از اقدامات دولت برای کاهش ناترازی گاز و به حداقل رساندن زیان‌های اقتصادی، واردات و سوآپ گاز از ترکمنستان است که در درجه اول برای تثبیت گاز شمال است. اگر چه بخش سوآپ گاز با ترکمنستان و آذربایجان به دلیل مذاکرات قیمت موقتاً متوقف شده، اما ثبات شبکه گاز ایران تحت تأثیر قرار نگرفته است. واردات و سوآپ گاز برای تثبیت گاز شمال است. اگر چه بخش سوآپ گاز با ترکمنستان و آذربایجان به دلیل مذاکرات قیمت موقتاً متوقف شده، اما ثبات شبکه گاز ایران تحت تأثیر قرار نگرفته است. واردات و سوآپ گاز برای تثبیت گاز شمال است.

اقدامات دولت سیزدهم در جهت بهینه کردن مصرف افزایش عرضه گاز از طرق مختلف تأثیر مثبتی در کاهش ناترازی گاز ایران و افزایش گازرسانی به صنایع داشته است. براساس اعلام شرکت ملی گاز ایران، تحویل گاز به بخش‌های فولاد، پتروشیمی و سیمان نسبت به مدت مشابه سال قبل به ترتیب ۱۱، ۱۵ و ۱۷ درصد افزایش داشته است که این امر نشان دهنده اثربخشی اقدامات دولت در کاهش ناترازی گاز و افزایش گازرسانی به صنایع کشور است. در نتیجه، ناترازی گاز یک چالش مهم برای

اقتصاد ایران به ویژه بر بخش صنعت است. با این حال، دولت سیزدهم مجموعه‌ای از سیاست‌ها را برای مقابله با این موضوع اجرا کرده است که شامل بحث در مورد واردات و سوآپ گاز، افزایش ظرفیت تولید گاز، گسترش ظرفیت ذخیره‌سازی گاز و اجرای اقداماتی برای کاهش مصرف زیاد در بین مشتریان است که این ابتکارات منجر به افزایش گازرسانی به صنایع و کاهش ناترازی گاز شده است. با این حال، هنوز گاز برای انجام دادن وجود دارد، به ویژه در تشویق صنایع به سرمایه‌گذاری در ایجاد زیرساخت‌ها و مخازن ذخیره سازی. با ادامه رسیدگی به موضوع ناترازی گاز ایران می‌تواند خسارات اقتصادی را به حداقل برساند و تأمین گاز پایدارتر و کارآمدتر را برای صنایع خود تضمین کند.

راه‌حل‌های حیاتی برای مدیریت ناترازی گاز
سجاد اعیانی کارشناس حوزه سیاستگذاری در رابطه با اهمیت اقدامات صورت گرفته در این زمینه به «جوان» می‌گوید: «ناترازی انرژی موضوعی حیاتی است که دولت سیزدهم آن را در اولویت قرار داده است. برای رفع این مشکل دولت اقدامات مختلفی را با هدف دستیابی به

طبیعی و توسعه ظرفیت پالایش نفت انجام داده است. این سرمایه‌گذاری‌ها شامل ساخت پالایشگاه‌های جدید، بهبود کیفیت فرآورده‌های نفتی، افزایش ظرفیت تولید پتروشیمی و افزایش فرآوری گاز در پالایشگاه‌هاست. در نتیجه پارس جنوبی اکنون ۵۰ میلیون متر مکعب بیشتر از ابتدای دولت سیزدهم گاز تولید می‌کند. علاوه بر این، برای افزایش عرضه گاز در منطقه شمال، دولت واردات گاز از ترکمنستان را به میزان ۱۰ میلیون متر مکعب در روز سر گرفته است.»

وی در پایان خاطر نشان می‌کند: «تعهد دولت سیزدهم به رفع ناترازی انرژی با اجرای اقدامات مختلف مشهود است. هدف دولت با تمرکز بر بخش تولیدی، مصرف گرمایش خانگی و افزایش عرضه گاز، دستیابی به اصلاحات ساختاری و راه‌حل‌های کلیدی است. این طرح‌ها از جمله مشوق‌های ذخیره‌سازی گاز، تعرفه‌های پلکانی، تعویض بخاری و افزایش تولید و واردات گاز، عزم دولت را برای مقابله مؤثر با موضوع ناترازی انرژی نشان می‌دهد.»

کاهش ناترازی گازی و افزایش گازرسانی به صنایع

نادیا محرابی کارشناس حوزه انرژی نیز در رابطه با وضعیت ناترازی گاز در کشور و راهکارهای دولت سیزدهم در این زمینه به «جوان» می‌گوید: «ناترازی گاز به عنوان یک موضوع مهم برای اقتصاد ایران مطرح شده به باعث اختلال در بخش صنعت و توقف تولید در فصول سرد سال شده است. برای رفع این مشکل، دولت سیزدهم یک‌سری سیاست‌ها را با هدف کاهش ناترازی گاز و به حداقل رساندن زیان‌های اقتصادی اجرا کرده است. یکی از اقدامات مهم دولت، بحث واردات و سوآپ گاز از ترکمنستان است که در درجه اول برای تثبیت گاز شمال است. اگرچه بخش سوآپ گاز با ترکمنستان و آذربایجان به دلیل مذاکرات قیمت موقتاً متوقف شده، اما ثبات شبکه گاز ایران تحت تأثیر قرار نگرفته است. واردات ۱۰ میلیون متر مکعب گاز از ترکمنستان در حفظ ظرفیت شبکه در دوران اوج کمبود و مصرف گاز مؤثر بوده است.»

وی می‌افزاید: «اقدام مهم دیگر تمرکز دولت بر افزایش ظرفیت تولید گاز بوده است که این امر از طریق بهبود بهره‌وری استخراج از میادین موجود و توسعه میدان‌ها و فازهای گازی جدید حاصل شده است. تولید گاز از ابتدای

دولت سیزدهم تاکنون بیش از ۵۰ میلیون مترمکعب در روز افزایش یافته است. همچنین در برنامه هفتم توسعه، افزایش تولید روزانه ۳۵۰ میلیون مترمکعب در نظر گرفته شده است. برای جلوگیری از توقف تولید و تضمین عرضه گاز پایدار، دولت اقداماتی را برای افزایش ظرفیت ذخیره‌سازی گاز انجام داده است.»

محرابی می‌گوید: «دولت در مناطق شمال شرق و مرکز کشور تأسیسات ذخیره‌سازی ایجاد کرده است. این تأسیسات ذخیره‌سازی نقش مهمی در تأمین انرژی گاز در دوره‌های پر مصرف دارند. علاوه بر این، دولت مشوق‌هایی را برای صنایع سراسری سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها و مخازن ذخیره گاز در نظر گرفته است. با این حال، عملکرد صنعت در این زمینه کم بوده و مسئولیت جلوگیری از اختلال در تولید بر عهده خود صنایع است.»

این کارشناس انرژی در رابطه با اقدامات مربوط به کاهش مصرف در سیاست‌های بخش انرژی دولت خاطر نشان می‌کند: «در سمت مصرف‌کننده، تلاش‌هایی برای رفع مصرف بالای گاز با اجاری سیستم تعرفه‌گذاری پلکانی برای مشتریان پر مصرف صورت گرفته است. هدف این سیستم ایجاد انگیزه در جهت کاهش مصرف در بین مشتریان پر مصرف و ارتقای بهره‌وری انرژی است. همچنین در خصوص نوسازی موتورخانه‌ها و طرح جایگزینی بخاری‌های فرسوده و بهینه‌سازی مصرف گاز نیز بحث‌هایی صورت گرفته که این اقدامات جمعی تأثیر مثبتی بر ناترازی گاز ایران و عرضه گاز به صنایع داشته است. بخش‌های صنعتی و تولیدی اقتصاد ایران رشدی را تجربه کرده‌اند و شرکت ملی گاز ایران از افزایش بیش از ۱۰۰ درصدی گازرسانی به بخش‌های فولاد، پتروشیمی و سیمان نسبت به مدت مشابه سال گذشته خبر داده است که این امر نشان دهنده اثربخشی اقدامات دولت در کاهش محرابی در پایان تأکید می‌کند: «ناترازی گاز چالش‌های مهمی را برای اقتصاد ایران به‌ویژه در بخش صنایع ایجاد کرده است، با این حال دولت سیزدهم سیاست‌هایی را برای رسیدگی به این موضوع فعالانه دنبال کرده است. دولت با تمرکز بر واردات و سوآپ گاز، افزایش ظرفیت تولید، گسترش تأسیسات ذخیره‌سازی و اجرای اقدامات مصرفی، قصد دارد خسارات اقتصادی ناشی از ناترازی گاز را در حداقل این اقدامات و تعهد دولت برای حل این موضوع برای بهبود اقتصاد ایران است.»

اصلاحات ساختاری و راه‌حل‌های کلیدی اجرا کرده است. در بخش اول اقدامات به مسئله حل ناترازی و پرداختن به مصرف گاز صنعتی با تکیه بر ارائه مشوق به صنایع متمرکز شده است.»

وی می‌افزاید: «یکی از تمرکزهای اولیه دولت، یافتن راه‌حل قطعی برای معضل مصرف گاز صنعتی بوده است. از ابتدای سال ۲۰۱۴، دولت مشوق‌های جدیدی را برای تشویق صنایع به ذخیره‌سازی گاز مورد نیاز برای فعالیت خود در فصول سرد سال در نظر گرفت. با ذخیره‌سازی گاز در ماه‌های تابستان، صنایع می‌توانند نیاز زمستانی خود را تأمین کنند و از گاز اضافی به نحو احسن استفاده کنند. این ابتکار شامل ایجاد مخازن ذخیره‌سازی می‌شود که می‌توانند اشکال مختلف گاز مانند گاز طبیعی، LNG و LPG را در خود جای دهند. هدف از مشوق‌های دولت هدایت سرمایه‌گذاری صنعت به سمت توسعه زیرساخت‌های گاز است. عدم مشارکت صنایع در این تلاش آنها را مسئول اصلی ناترازی انرژی می‌کند.»

اعیانی می‌گوید: «هر بخش دوم بر مصرف گرمایش خانگی متمرکز شده و دومین اقدام اجرا شده از سوی دولت بر بخش خانگی متمرکز است. هدف خاص به مصرف بالای انرژی مربوط به گرمایش خانگی می‌پردازد. دولت برای مقابله با این موضوع دو اقدام فرعی اندیشیده است. اول اجرای فاز دوم تعرفه‌های پلکانی مشترک‌ان بر مصرف با هدف جلوگیری از هزینه‌های لوکس برای این افراد است، با بهینه‌سازی مصرف در میان مصرف‌کنندگان با این دولت قصد دارد مصرف بیش از حد انرژی را محدود کند. ثانیاً دولت در نظر دارد طی یک برنامه سه تا پنج

ساله بیش از ۵ میلیون بخاری فرسوده را با بخاری‌های

هرمیتک نسل جدید و با راندمان بالا جایگزین کند. این ابتکار نه تنها از هدررفتن انرژی جلوگیری می‌کند، بلکه نیازهای گرمایشی کل کشور را نیز تأمین می‌کند. علاوه بر این، دولت از مشارکت و تأمین مالی صنعت برای کاهش بیشتر مصرف گاز در زمان اوج ناترازی فصلی، معادل ۱۰۰ میلیون مترمکعب در روز استقبال می‌کند.»

اعیانی با اشاره به محوریت افزایش تولید و عرضه گاز به شبکه از طریق افزایش تولید تصریح می‌کند: «برای رفع ناترازی انرژی، دولت سیزدهم افزایش عرضه گاز را در اولویت قرار داده است. راه‌اندازی اخیر فاز ۱۱ پارس جنوبی روزانه بیش از ۱۵ میلیون مترمکعب گاز به شبکه تزریق کرده است. دولت سرمایه‌گذاری‌های قابل توجهی در حفظ تولید، افزایش تولید نفت و گاز، اکتشاف

میادین مشترک، جمع‌آوری گازهای مشعل، ذخیره گاز

کارشناس انرژی در گفت‌وگو با «جوان»:

تسهیل صدور پروانه واگذاری میادین نفت و گاز به بخش خصوصی گام بزرگی بود

مهدی هاشم‌زاده

کارشناس انرژی

وجه نباید بهینه‌سازی در طرف مصرف را فراموش کنیم. این کارشناس انرژی در مورد سرمایه‌گذاری خارجی و ورود فناوری‌های نوین و اجازه توسعه همکاری دانش‌بنیان‌ها در جهت بهبود کیفیت برداشت از میادین نفت و گاز کشور گفت: شکستن انحصار در بخش نفت و گاز باعث جذب سرمایه‌گذاری خارجی می‌شود که مزایای متعددی را به همراه دارد.

استخراج بهینه منابع نفت و گاز دست یافت و تولید را به حداکثر و هزینه‌ها را به حداقل رساند. هاشم‌زاده با اشاره به اینکه به گازگیری سرمایه‌گذاری بخش خصوصی سوددهی بخش خصوصی در توسعه میدان و اصلاح رابطه مالی حاکمیت با توسعه‌دهنده میدان، ورود منابع صنعت کشور در جهت افزایش خصوصی در توسعه میادین گاز و رفع ناترازی گاز است که قدمی بزرگ در جهت حل معضل ناترازی گاز در بخش افزایش عرضه گاز برای تأمین انرژی کشور است. نکته بزرگ در جهت حل معضل ناترازی گاز در بخش افزایش عرضه گاز برای تولیدات صنعتی است؛ البته به هیچ وجه نباید بهینه‌سازی در طرف مصرف را فراموش کنیم.

وی ادامه داد: یکی از مزیت‌های اولیه ورود شرکت‌های غیردولتی و خارجی به بخش نفت و گاز، افزایش رقابت‌پذیری است. انحصار تک‌امثال به خفه‌کردن نوآوری و کارایی دارند؛ زیرا انگیزه کمی برای یک واحد برای بهبود فرآیندهایش وجود دارد. معرفی رقابت محظطی را تقویت و در آن شرکت‌ها تلاش می‌کنند تا از یکدیگر بهتر عمل کنند که منجر به پذیرش فناوری‌های و شیوه‌های پیشرفته می‌شود. در نتیجه می‌توان به